POLİTİKA NOTU

Sudan’da sivillerin korunması ve hesap verebilirlik

SRL Swiss | TR | 25.10.2026

Kapsam ve ana sonuç

Rapor, Nisan 2023’te başlayan savaşı bölgesel dışlanma, rakip silahlı yapılar ve sivil denetim dışındaki askerî gelirler üzerinden açıklar. Ana öneri; acil koruma ve insani erişimi, savaş finansmanının denetimi ve Sudanlı sivillerin gerçek karar yetkisiyle birlikte yürütmektir. Bu adımlar kapsamlı siyasi uzlaşma beklenmeden ilerlemelidir.

Vaka kayıtlarından bulgular

Sudan Silahlı Kuvvetleri ve Hızlı Destek Kuvvetleri rakip komuta ve ekonomik yapılarını korumuştur. 2019 geçişi ve sonraki müzakereler etkili sivil denetim kuramamış, 2021 darbesi denetimi daha da zayıflatmıştır. Çatışma komutanlar arasındaki kişisel anlaşmazlığa indirgenemez.

Rapor; Darfur’daki etnik hedefli şiddeti, hava saldırılarını, misilleme infazlarını, alıkoymayı ve yardım kısıtlamalarını ayırır. Sorumluluk ve ağırlık her aktör ve bölgenin delilleriyle değerlendirilir. Tarafsızlık, bütün tarafların fiillerini aynı göstermeyi gerektirmez.

Yardım ihtiyacı, akut gıda güvensizliği ve sınır ötesi hareketler farklı nüfusları ve dönemleri ölçer. Rapor 2026’da yardıma ihtiyaç duyan 33,7 milyon kişiyi aktarır; uyumsuz göstergelerin toplanmaması ve eksik kıtlık verisinin iyileşme sayılmaması gerektiğini vurgular.

Öncelikli adımlar

1. Taraflar hukuka aykırı saldırı ve kötü muameleyi durdurmalı, yardıma erişim sağlamalıdır. İzin, gecikme ve fiilî teslimat ayrı kaydedilmelidir. Özgün deliller güvenle korunmalı; hizmete erişim tanıklık vermeye bağlanmamalıdır.

2. Bağışçılar gıda, su, sağlık ve çocuk korumayı birlikte finanse ederek yerel ağları desteklemelidir. İhracat ve transit devletleri silah transferlerini; mali makamlar ve altın şirketleri mülkiyet ile ödeme zincirlerini incelemeli, insani ödemeleri korumalıdır.

3. Arabulucular Sudanlı sivil örgütlere gündem ve kararlar üzerinde etkili yetki sağlamalıdır. Güvenlik reformu bütçeleri ve ticari ağları kapsamalıdır. Gönüllü dönüş öncesinde konut, hizmetler ve patlayıcı riskleri incelenmeli; yeniden yerinden edilme izlenmelidir.

Deliller ve sınırlar

Rapor, 15 Ekim 2026 kesim tarihli açık kaynak incelemesidir; saha araştırması veya ceza hükmü değildir. Önerilen izleme süreleri kurumların kabul ettiği taahhütler değil SRL Swiss önerileridir.

SRL Swiss, The Sudan Crisis, revision 2.0, 15 October 2026, pp. 2, 5 and 33–36.

Kaynak PDF

SECURITY STUDIES & RULE OF LAW ASSOCIATION